

Til

Miljøministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K

Att. Miljøminister Lea Wermelin

Lysholt Faber ApS
Algade 15, 3. sal
9000 Aalborg
lysholtfaber.dk
CVR-nr.:28703597

Send sikkert:
sikkermail@lysholtfaber.dk

Sendt per mail til mim@mim.dk og lea.wermelin@ft.dk

Aalborg d. 4/1-2021

Anmodning om national udpegning af Amager Fælled som habitatområde og fuglebeskyttelsesområde (Natura 2000-område)

Lysholt Faber ApS skriver på vegne af foreningen "Amager Fælleds Venner", CVR 41727616, som vi repræsenterer. Vedtægterne for foreningen medsendes som **bilag 1**. Det følger af Miljømålslovens § 36, stk. 1, jf. stk. 2, at det er Miljø- og fødevareministeren, der udpeger internationale naturbeskyttelsesområder på land.

Min henvendelse drejer sig om udpegning af "**Amager Fælled**" som habitatområde og fuglebeskyttelsesområde efter Natura 2000-reglerne.

Området, der foreslås udpeget, er omkranset af Artillerivej mod vest, Ørestad Boulevard mod øst og Vejlands Allé mod syd.

Se **billede 1**.

Billede 1: Hvid stipleet linje: Ydre grænser for forslag til "Amager Fælled – Natura 2000-område.

Amager Fælled er en lokalitet af fællesskabsbetydning. Lokalteter af fællesskabsbetydning skal udpeges som Natura 2000-område, når betingelserne herfor er opfyldt.

Det følger af habitatdirektivets artikel 3, stk. 1, at Natura 2000-områderne skal bestå *"af lokaliteter, der omfatter de **naturtyper, der er nævnt i bilag I**, og levesteder for de **arter, der er nævnt i bilag II.**"*

"Amager Fælled" er et værdifuldt habitatområde på grund af:

- Bilag I-naturtyperne: **fersk eng, mose og kær og overdrev.**

"Amager Fælled" udgør desuden et naturligt levested, for:

- Bilag II-arten: **stor vandsalamander**

Amager Fælled udgør et område, der er klart afgrænset og udgøres af et område bestående af fire beskyttede naturtyper og er et naturligt udbredelsesområde for bilag II-arten stor vandsalamander.

Det fremgår videre af habitatdirektivets art. 3, stk. 1, at Natura 2000-områderne *"skal sikre opretholdelse eller i givet fald genopretning af **en gunstig bevaringsstatus for de pågældende naturtyper og levestederne for de pågældende arter i deres naturlige udbredelsesområde.**"*

Ifølge Danmarks seneste artikel 17-rapportering er **alle** de ovenstående naturtypers bevaringsstatus stærk ugunstigt.

Stor vandsalamanders bevaringsstatus er i øjeblikket vurderet som værende "moderat ugunstig", og arten er overordnet set i tilbagegang. Der er derfor forsat behov for udpegning af nye områder for at sikre, at arten opnår gunstig bevaringsstatus. Området Amager Fælled udgør tydeligvis et udbredelsesområde, som frembyder de fysiske og/eller biologiske elementer, der er væsentlige for stor vandsalamanders liv og reproduktion, og derfor bør det udpeges.

Området "Amager Fælled" er tillige levested, yngle-, fjerskifte-, overvintrings- og rasteområder for en lang række beskyttede fuglearter. Ifølge fuglebeskyttelsesdirektivet artikel 4, stk. 1, skal Danmark endvidere udpege fuglebeskyttelsesområder for levesteder for de fuglearter, der er omfattet af fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I, og efter fuglebeskyttelsesdirektivet artikel 4, stk. 2, gælder dette også yngle-, fjerskifte-, overvintrings- og rasteområder for regelmæssigt tilbagevendende arter i Danmark.

Området anmodes derfor også udpeget som fuglebeskyttelsesområde for navnlig

- Bilag I-arterne: **blishøne, engsnarre, fiskeørn, fjordterne, havørn, hedelærke, hvepsevåge, hvid stork, isfugl, krikand, mosehornugle, pibeand, rovterne, rød glente,**

rødben, rørdrum, sangsvane, skeand, steppehøg, taffeland, tinksmed, troidand, og vandrefalk

I forhold til udpegning af fuglebeskyttelsesområderne, skal de områder udpeges, som med hensyn til antal og udstrækning er bedst egnede til beskyttelse af disse arter, idet der tages hensyn til behovet for at beskytte arterne såvel i det geografiske søområde som landområde, hvor fuglene har deres naturlige udbredelsesområde.

Fuglene, der anvender området Amager Fælled, har tydeligt sammenfald med fuglene, der anvender det nærliggende udpegede Natura 2000-område N143, der hovedsagelig udgøres af vand. Området Amager Fælled er et landområde, der tydeligvis har betydning for fuglene på udpegningsgrundlaget.

1. Områdets naturtyper eng, mose og kær, overdrev

Ifølge Habitatdirektivets artikel 17 skal Danmark hvert sjette år rapportere bevaringsstatus for naturtyper til EU-kommissionen. Den seneste af disse er Videnskabelig rapport fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 340: Bevaringsstatus for naturtyper og arter – 2019. Det fremgår heraf på side 7 og 8 at 95 % af de 60 rapporterede naturtyper er i enten stærkt ugunstig eller moderat ugunstig bevaringsstatus.

I området Amager Fælled, der ønskes udpeget, er der på Miljøportalen registreret en lang række §3-naturtyper, herunder navnlig naturtyperne sø, eng, mose og overdrev.

Se **billede 2**.

Ifølge DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 340, 2019 er **alle** de i området registrerede naturtypers bevaringsstatus stærkt ugunstig, og det er derfor af bydende nødvendighed, at Danmark udpeger flere områder som habitatområder for netop disse naturtyper.

Billede 2: §3-naturtyper

Store dele af Amager Fælled er i øjeblikket ikke udpeget som §3-natur. Dog er områderne gennem de seneste 10 år blevet besigtiget som §3-natur.

Se **billede 3**.

Registreringerne på Miljøportalen vidner om, at området har en stor naturværdi.

Billede 3: Områder på Amager Fælled, der er blevet besigtiget som §3-natur

Områdets naturværdi og potentiale bekræftes af rapport udarbejdet af Ornis Consult: "Amager Fælled - Overvågning af plante- og dyrelivet, samt forslag til en plejeplan" fra 1990. Rapporten omhandlede en undersøgelse af den nordlige og østlige del af Amager Fælled.

Se **billede 4**.

Af billede 4 fremgår, at undersøgelsesområderne overlapper hinanden på den gamle strandeng og strandoverdrev på den sydøstlige del af Amager Fælled. Det konkluderes derfor, at områder har stor naturværdi.

Billede 4: Områder med stor betydningsfuld naturværdi, 1990. Sort omkreds: Undersøgelsesområde. Hvide felter: Nummer 1: Svampesteder, Nummer 2: Plantesteder, Nummer 3: Padder og krybdyr, Nummer 4: Billesteder, Nummer 5: Sommerfuglesteder.

Det fremgår tillige, at den nordøstlige del har en stor naturværdi, og at den gamle strandeng og strandoverdrev har den absolut bedste naturværdi på Amager Fælled som en "svampelokalitet af national betydning." Begrundelsen er, at der blev fundet ikke mindre end "21 arter af Vokshatte".

Lokaliteten betegnes faktisk som "den næstmest artsrige på Sjælland, kun overgået af Jægersborg Dyrehave" og Fælleden klassificeres generelt "som et naturområde af national betydning."

I rapporten fremhæves det generelt, at undersøgelsesområdet har et meget rigt og varieret plante- og dyreliv, der bl.a. rummer en række sjældent forekommende arter. Amager Fælleds betydning for disse arter skal ses på baggrund af, at de registrerede naturtyper er i stærk tilbagegang i Danmark.

2. Bilag II udpegningsart: stor vandsalamander

Ifølge DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 340, 2019, side 7 og side 28, er 57 % af de 84 rapporterede arter i stærkt eller moderat ugunstig status.

Bilag II-arten stor vandsalamander er én af de arter, som er i tilbagegang i Danmark. Det fremgår af DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 340, 2019, side 40, tabel 3.5a, at både udbredelse, bestandsstørrelse og egnede levesteder for stor vandsalamander er i tilbagegang. Dens bevaringsstatus vurderes som "moderat ugunstig".

I Danmark er der i øjeblikket udpeget 83 habitatområder for stor vandsalamander. Her er 13 områder udpeget med stor vandsalamander som den eneste dyreart på udpegningsgrundlaget, (se **bilag 2**).

Områderne kan illustreres på et Danmarks kort. Se **billede 5**.

Arten er uagtet dens 83 habitatområder stadig i tilbagegang og dens bevaringsstatus fortsat "moderat ugunstig". Dette demonstrerer behovet for at sikre artens beskyttelse bedre, herunder udpegningsgrundlaget af flere habitatområder, navnlig de

Billede 5: Habitatområder i Danmark udpeget for stor vandsalamander

områder der udgør dens naturlige udbredelsesområde, og hvor bestanden er i fremgang. Det er relativt for nyligt, at det er opdaget, at netop Amager Fælled er en egnet lokalitet for st.

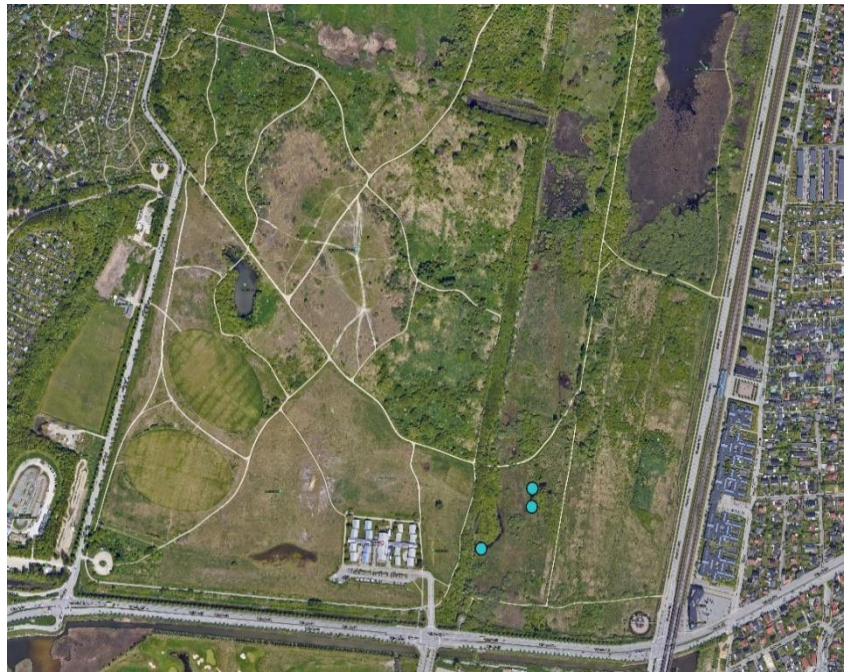
vandsalamander. Registreringen ses første gang i 2013, hvor konsulentfirmaet Biomedica foretog en kortlægning af ynglende fugle og af padder og krybdyr på Amager Fælled (**bilag 3**).

I den forbindelse blev der, foruden bilag IV-arterne grøn frø og spidssnudet frø, for første gang registreret fund af otte individer af stor vandsalamander i vandhuller på engene syd for Grønjordssøen. De var endda ynglende.

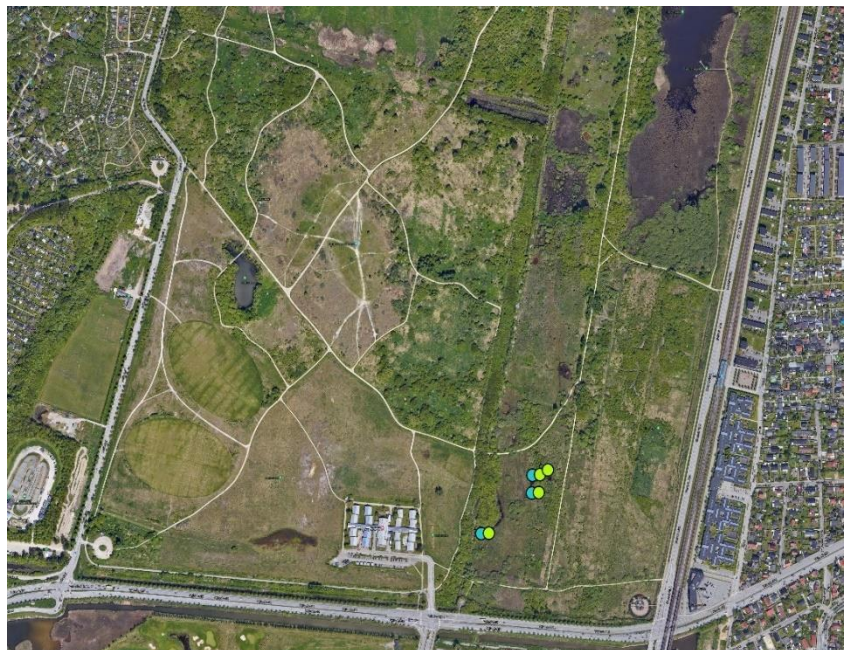
Se **billede 6**.

Individerne blev blandt andet fundet ved hjælp af lysning på én enkelt aften. Detekterbarheden ved lysning er 20-40 %.¹ Fundet på de otte individer af stor vandsalamander vidner om tilstedeværelsen af **en bestand på ca. 20-400 individer**. I 2013 kan bestanden derfor vurderes som værende "stor".²

I 2015 blev Biomedica igen anmodet om at foretage en kortlægning af naturindholdet på Amager Fælled. Denne gang med særlig fokus på registrering af yngle- og levesteder for bilagsarterne spidssnudet frø og stor vandsalamander (se **bilag 4**). Ved denne kortlægning blev der igen fundet stor vandsalamander.

Billede 6: Vandhuller med fund af ynglende stor vandsalamander (blå prikker) i 2013.

Billede 7: Vandhuller med fund af ynglende stor vandsalamander (grønne prikker) i 2015.

¹ Karlsson T, Betzholtz P-E & Malmgren JC, 2007. Estimating viability and sensitivity of the great crested newt *Triturus cristatus* at a regional scale. *Web Ecology* 7: 63–76.

² English Nature, 2001. Great crested newt mitigation guidelines. Version 1: August 2001. http://mokrady.wbs.cz/literatura_ke_stazeni/great_crested_newt_mitigation_guidelines.pdf

Se **billede 7**.

Denne gang udgjorde fundet seks individer i samme vandhuller som i 2013, samt et individ i et permanent vandhul ved siden af. Individerne blev fundet ved brug af fælder.

Detekterbarheden af tilstedeværelsen af stor vandsalamander vha. fælder er på 30-50 % ved fangst med 6 fælder pr. yngledam.³ Der regnes normalt med, at man kun er i stand til at fange en ret begrænset del af en bestand ved fælder. Der regnes i de fleste tilfælde med, at bestanden udgøres af mindst tre gange så mange dyr, som der fanges. Dog er usikkerheden stor, og der vil kunne være mange gange flere. Fangstraterne er også størst i fælder, der placeres på bunden af vandhuller, men i Biomedias undersøgelse blev alle fælder af praktiske grunde placeret i vandkanten. Vurderingen af bestandens størrelse er således forbundet med en vis usikkerhed.

Ud fra en konservativ vurdering vurderede Biomedias, at antallet af hunner af stor vandsalamander var mindst tre gange større end det antal, der blev fanget, og at forholdet mellem hunner og hanner var 1:1. I 2015 vurderedes bestanden derfor som værende **på mindst 36 individer (6x3x2)**.⁴ Bestanden kan naturligvis også have været noget større, idet fangstrater med fælder i mange undersøgelser ligger helt nede på 2-10 %. En mere optimistisk vurdering vil derfor være en **bestand på ca. 10-100 individer**.⁵

Biomedias registreringer af stor vandsalamander fra 2015 fremgår ikke af Miljøportalen, der således ikke i den henseende er fuldt opdateret med officielle fund. Ministeriet bedes anvende lejligheden til at sikre portalens opdatering.

---

³ Kröpfli M, Heer P, Pellet J, 2010. Cost-effectiveness of two monitoring strategies for the great crested newt (*Triturus cristatus*). *Amphibia-Reptilia* 31 (2010): 403-410 samt Biomedias rapport fra 2015, side s. 38.

⁴ Karlsson T, Betzholtz P-E & Malmgren JC, 2007. Estimating viability and sensitivity of the great crested newt *Triturus cristatus* at a regional scale. *Web Ecology* 7: 63-76.

⁵ Kröpfli M, Heer P, Pellet J, 2010. Cost-effectiveness of two monitoring strategies for the great crested newt (*Triturus cristatus*). *Amphibia-Reptilia* 31 (2010): 403-410 samt Biomedias rapport fra 2015, side s. 38.

Lokalitetens egnethed for stor vandsalamander bekræftes af registreringerne på Naturbasen.dk.

Se **billede 8**.

I perioden 2013 til 2020 er der foretaget 43 registreringer af stor vandsalamander i området, hvoraf 35 er kvalitetssikret af Naturbasens kvalitetsudvalg.

De 43 registreringer på Naturbasen.dk indeholder observationer af omkring 50 æg, 20 haletudser og **100 juvenile/adulte individer** (se **bilag 5**).

Billede 8: Naturbasen.dk: Observationer af stor vandsalamander, 2013-2020

Grøn prik: kvalitetssikrede

Pink prik: ikke-kvalitetssikrede.

Der kan således ikke være tvivl om, at området "Amager Fælled" er en egnet lokalitet for stor vandsalamander, at området udgør et af artens naturlige udbredelsesområder, og endda at bestanden er i fremgang netop i dette område. I det følgende ses derfor nærmere på, hvad det er ved dette område, der gør det særligt egnet for stor vandsalamander.

2.1. Stor vandsalamanders levesteder

Indtil 1964 blev området på Amager Fælled brugt af militæret som øvelsesterræn. Fra starten af 1960'erne begyndte den sydvestlige del af Amager Fælled at blive anvendt til losseplads, og efter militærets lukning af kasernen på Artillerivej i 1964 blev store dele af det oprindelige Amager Fælled anvendt til dumpning af diverse byggeaffald. Byggeaffaldet bliver efterfølgende tildækket af et lag muld og overladt til naturen. Arbejdet på lossepladsen og opfyldningen afsluttes i 1974.

Om det sydvestlige område af Amager Fælled, hvor der i øjeblikket ikke er registreret stor vandsalamander, skriver Biomedica i 2015 (se **bilag 4, s. 37**):

På Amager Fælled er der sandsynligvis gode overvintringsmuligheder [for stor vandsalamander, red.] på de mange steder hvor der er sket opfyld med murbrokker m.v. og derefter dækket med jord.

Baseret på denne udtalelse og viden om stor vandsalamanders vandringsadfærd, anvender padden med meget stor sandsynlighed den sydvestlige del af Amager Fælled som overvintringsområde.

Biomedia fortsætter på s. 37, bilag 4:

Der er flere områder med tæt vegetation af buske og langs den store kanal gennem der løber nord-syd området som er velegnede som fourageringsområder og overvintringssteder. Kvaliteten af de omgivende arealer synes at være ganske god, idet der er en god variation af fugtige græssede enge og områder med krat og buske. Dog kan områderne længere væk fra yngledammene også have betydning, både som sommeropholdsområde og som bufferområde. Der er formentlig også meget gode overvintringsområder langs de tilgroede kanaler og i områder med opfyld, hvor der kan være mange hulrum under jordoverfladen.

Stor vandsalamander kan træffes i vandhuller af meget forskellige størrelse, men ofte er vandhullerne ganske små, typisk under 100 m². I Danmark kan stor vandsalamander begynde at vandre til vandhullerne allerede i marts måned, men hovedparten af vandringen sker i april. De voksne dyr bliver i vandet i flere måneder, mens hunnerne lægger æg fra sidst i april til ind i juli, og går derefter på land igen fra sidst i juli til begyndelsen af september. De nyforvandlede salamandre går på land fra midten af august til midt i oktober.⁶

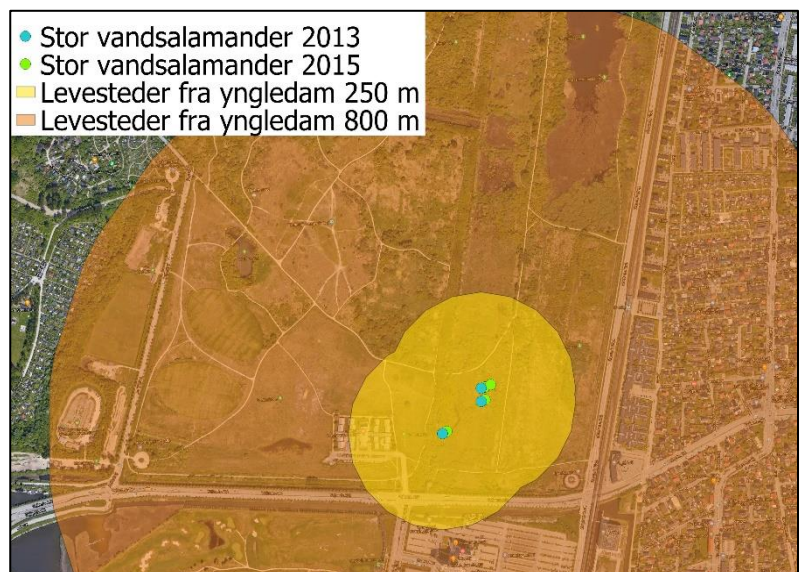
Voksne dyr og forvandlede unger overvintrer som regel på land. Stor vandsalamander er meget stedfast og vil normalt vende tilbage til sit vandhul, hvis den flyttes, fra afstande på op til 800 m.⁷

Stor vandsalamander bruger fortrinsvis arealer inden for ca. 250 meter fra yngledamme, men kan bevæge sig betydeligt længere væk fra yngledamme.⁸

Spredningsafstanden for stor vandsalamander ligger i forbindelse med normal ynglevandring på op til 800 m årligt.

Se **billede 9**.

Med udgangspunkt i de aktuelle registreringer af stor vandsalamander i og omkring vandhullerne og med behørig hensyntagen til artens vandring er det nødvendigt at hele området udpeges som habitatområde.

Billede 9:
Prikker: Yngle vandhul

⁶ Fog, K., Schmedes, A., & Lasson, D. (1997). Nordens padder og krybdyr. København.

⁷ Karlsson T, Betzholtz P-E & Malmgren JC, 2007. Estimating viability and sensitivity of the great crested newt *Triturus cristatus* at a regional scale. *Web Ecology* 7: 63–76.

⁸ English Nature, 2001. Great crested newt mitigation guidelines. Version 1: August 2001.

http://mokrady.wbs.cz/literatura_ke_stazeni/great_crested_newt_mitigation_guidelines.pdf

Biomea anfører i rapporten fra 2015 (**bilag 4, s. 50**), at:

»Amager Fælled byder på gode levesteder for de fem almindeligt forekommende paddearter: spidssnudet frø, skrubtudse, grøn frø, lille vandsalamander og stor vandsalamander, men de har langt fra optimale yngleforhold. Tidligere fandtes en lille bestand af butsnudet frø og grønbroget tudse, som nu er forsvundet fra området. Samtidig er bestanden af grøn frø formentlig reduceret med mindst 90 % i forhold til 1990erne (Rasmussen 2013). Bestanden af spidssnudet frø synes at have klare sig, og skrubtudse er formentlig blevet mere talrig i området.

En væsentlig grund til at grøn frø er gået så meget tilbage i antal skyldes især byudviklingen direkte op ad artens vigtigste lokalitet Grønjordssøen, hvor en del af habitatet er forsvundet og hvor en kombination af trafikdrab og tilgroning har haft en meget væsentlig negativ betydning.

Spidssnudet frø har derimod klaret sig nogenlunde og er i modsætning til tidligere betydeligt mere udbredt i den sydlige del af området. Det skyldes formentlig bl.a. den pleje der sker vha. græssende kreaturer. Samtidig har yngleområderne endnu en stor konnektivitet. Dvs. at padderne af de forskellige arter i den nuværende situation kan vandre frit mellem de enkelte yngleområder.

Kernehabitatet er delvis afgræssede enge med områder med krat, habitater som er velegnede både som sommeropholdssted og som spredningskorridor. De eksisterende smalle, uoplyste stier udgør ikke væsentlige barrierer for padderens spredning i området.

Men da Amager Fælled på alle sider er omgivet af stærkt trafikerede veje har den interne konnektivitet så meget desto større betydning. Paddebestandene er i praksis fuldstændigt isolerede fra andre bestande, for eksempel på Kalvebod Fælled mod syd, hvor der kunne ske udveksling med andre bestande.

Det vurderes at den regionale konnektivitet er uden betydning. Til gengæld vurderes det at den lokale konnektivitet inden for selve undersøgelsesområdet er af afgørende betydning for de resterende paddebestandes overlevelse både på kort og på langt sigt.«

Overstående demonstrerer behovet for at udpege hele Amager Fælled som Natura 2000-område, da den lokale konnektivitet ellers ikke bevares. Dette vil samtidig tilgodese tilstedeværelsen af flere af de bilag IV-arter, som nævnes ovenfor, og som ligeledes er registreret på Amager Fælled.

3. Bilag I- fuglearterne

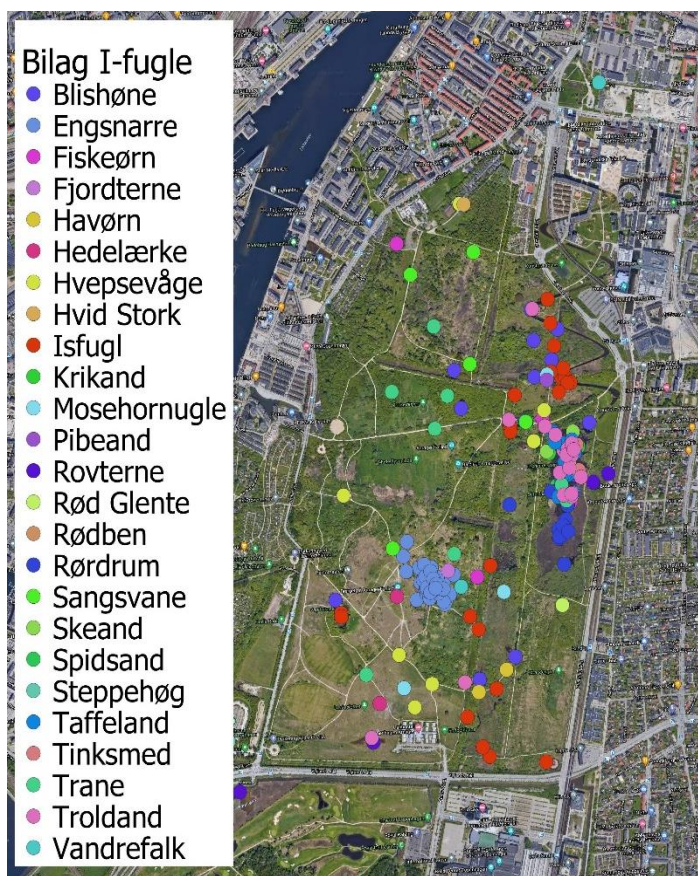
Behovet for udpegning af hele området understreges også af områdets betydning for de mange sjældne og/eller rødlistede udpegningsfuglearter, der anvender området som levested, ynglefjerskifte, overvintrings- og rasteområde.

På DOFbasen og Naturbasen er der i øjeblikket registreret ikke mindre end 36 fuglearter på Amager Fælled, for hvilke der skal udpeges fuglebeskyttelsesområder, jf. fuglebeskyttelsesdirektivet artikel 4, stk. 1, og habitatbekendtgørelsens § 1, stk. 1 og § 3, punkt 6.

Se **bilag 6** for liste over de 36 registrerede udpegnings fugle arter på Amager Fælled.

Det kan konstateres, at området anvendes navnlig af bilag 1-arter samt sjældne og/eller rødlistede arter, som **blishøne** (VU som ynglefugl), **engsnarre** (VU som ynglefugl), **fiskeørn** (CR som ynglefugl), **fjordterne** (NT som ynglefugl), **havørn** (NT som ynglefugl), **hedelærke** (NT som ynglefugl), **hvepsevåge** (NT som ynglefugl), **hvid stork** (CR som ynglefugl), **isfugl** (VU som ynglefugl), **krikand** (VU som ynglefugl), **mosehornugle** (CR som ynglefugl), **pibeand** (CR som ynglefugl), **rovterne** (CR som ynglefugl), **rød glente** (VU som ynglefugl), **rødben** (NT som ynglefugl), **rørdrum** (VU som ynglefugl), **sangsvane** (VU som ynglefugl), **skeand** (VU som ynglefugl), **steppehøg** (NT som ynglefugl), **taffeland** (VU som ynglefugl), **tinksmed** (EN som ynglefugl), **troldand** (NT som ynglefugl) og **vandrefalk** (VU som ynglefugl).

Se **billede 10** for kort over disse udpegningsfuglearterne lokaliseringer på Amager Fælled.

Billede 10: Fugle på Fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I

Området Amager Fælled opfylder dermed de nødvendige biologiske betingelser for fuglene.

Området tilgodeser eksempelvis behovene for rovfuglene fiskeørn, havørn, hvepsevåge og rød glente på grund af de mindre skove i det nordlige af Amager Fælled. Derudover tilgodeses behovene på grund af Grønjordssøen, hvor fiske- og havørnen primært jager, og på grund af eng-

og moseområderne, hvor hvepsevågen og rød glente især jager. På forskningsmæssigt grundlag er konkluderet, at disse fugle netop er i tilbagegang, grundet deres følsomhed for forstyrrelser i deres yngleperioder, jf. videnskabelig rapport fra DCE nr. 314DCE: Fugle 2012-2017, fra 2019, s. 54, 44, 40 og 42. Fælles for alle disse rovfugle, er nemlig at bestanden især påvirkes negativt af menneskelige forstyrrelser i yngleperioden, som kan få fuglene til at opgive deres yngleforsøg, jf. videnskabelig rapport fra DCE nr. 314DCE, s. 54, 44, 40 og 42. Derfor er der behov for flere beskyttede og uforstyrrede områder,

De tre søer og å-løbet på Amager Fælled skaber særligt velegnede leve- og ynglesteder for isfugl, blishøne og tinksmed. Isfugl er en sky fugl og derfor sårbar over for forstyrrelser i yngleområdet. De åbne hedemoser og fugtige enge med varieret flora og relativ høj græsvegetation uden træer og buske er særligt velegnede for tinksmeden, men samtidig også engsnarren, jf. videnskabelig rapport fra DCE nr. 314DCE, s. 76 og 108. På forskningsmæssigt grundlag er ligeledes konstateret, at de største trusler mod engsnarre og tinksmed rent faktisk er tab af ynglehabitater, jf. videnskabelig rapport fra DCE nr. 314DCE, s. 76 og 108. Udpegning af området Amager Fælled er dermed forskningsmæssigt velbegrundet også i forhold til engsnarre og tinksmed.

Amager Fælled er tillige et vigtigt område for hedelærken. Hedelærken har sin hovedudbredelse i sandede områder i Jylland og yngler kun få steder i Nord- og Midtsjælland, men har ikke beskyttede ynglesteder i Østsjælland. Den yngler i åbne, sandede hedeområder med lav, spredt vegetation med enkelte buske og træer, jf. videnskabelig rapport fra DCE nr. 314DCE, s. 112. Det kan således også konstateres, at den er registreret som ynglende på Amager Fælled blandt andet omkring "Bjerget".

Billede 11: Gul ring: yngleområde for Hedelærken, som er omfattet af Fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I

Se **billede 11**.

Mosehornuglen var tidligere mere almindelig i Danmark, men er gået tilbage siden 1950'erne. Tilbagegangen skyldes tab af ynglehabitat, jf. videnskabelig rapport fra DCE nr. 314DCE, s. 102. Den forekommer nu kun lokalt spredt over hele landet, hvor den yngler på større udyrkede arealer med lav vegetation som strandenge og ådale, tidligere også i mose- og hedeområder. Det er derfor særligt vigtigt at beskytte dens udbredelsesområde på Amager Fælled, hvor den er registreret som ynglende på Amager Fælleds mose- og hedeområder.

Fuglebeskyttelsesområder, der udpeges efter fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 4, stk. 1 og 2, skal omfatte de områder, der er »bedst egnet« til at beskytte de fugle, der kræver udpegning af

særlige områder. Amager Fælled er ifølge ovenstående et af de områder, der er »bedst egnet« til at beskytte de fugle, der kræver udpegning af særlige områder, og bør derfor udpeges.

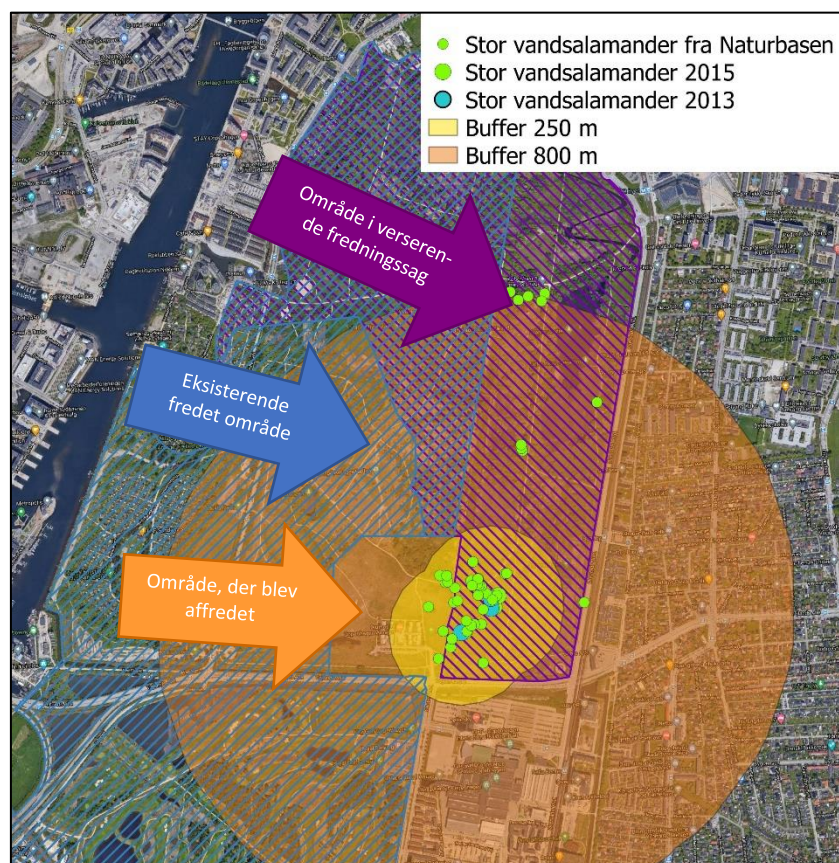
4. Sammenfatning

Amager Fælled er et område, der har åbenbare naturmæssige kvaliteter af såvel national betydning som europæisk betydning. Amager Fælled udgøres af strengt beskyttede naturtyper, er levested for strengt beskyttede arter som stor vand salamander og fugle, som alle anses som en del af den europæiske fællesskabsarv.

Området har på grund af tidlig fredning udviklet sig til netop denne værdifulde lokalitet. Amager Fælled er i dag kun delvist fredet. Fredningen for Lærkesletten, området midt på den sydlige del af Amager Fælled, blev den 1. april 2019 ophævet ved Folketingets vedtagelsen af lov om erstatning for udvikling af Ørestad Fælled Kvarter (lov nr. 275 af 26/03/2019). Der verserer tillige aktuelt en sag om ændringen af fredningen for den østlige del af Amager Fælled.

Se **billede 12** for et overblik over de pågældende områder, og deres placering i forhold til de kendte levesteder for stor vandsalamander.

Samfundsudviklingen har således tilsyneladende medført, at området udgør en attraktiv lokalitet set med byudviklingsmæssige øjne. Miljøministeren er naturligvis klar over, at der i øjeblikket er højaktuelle planer om byudvikling på Amager Fælled, der er indeholdt i såvel Københavns Kommunes nye kommuneplan og i igangværende lokalplanprocesser. Planerne angår områder tæt på stor vandsalamanders eksisterende yngledamme og vil ødelægge potentielle leveområder og indskrænke den bufferzone, som disse arealer i dag udgør. Bestanden vil utvivlsomt påvirkes negativt, hvis området bebygges.

Billede 12: Tidligere, nuværende og verserende fredning på Amager Fælled

Det er NETOP den form for samfundsmæssig udvikling og dens indgreb i levestederne for den europæiske fællesarv, der er baggrunden for fuglebeskyttelsesdirektivet og habitatdirektivet. Det følger således af habitatdirektivets artikel 4, stk. 4, at prioriteringen af et område *”fastsættes i lyset af lokaliteternes betydning for opretholdelse eller genopretning af en gunstig bevaringsstatus for en naturtype i bilag I eller en art i bilag II og for sammenhængen i Natura 2000 og i lyset af den fare for forringelse eller ødelæggelse, som lokaliteterne er udsat for.”*

Leve-, raste- og ynglestederne for stor vandsalamander, der også er en bilag IV-art, er i forvejen strengt beskyttet i dansk ret af de regler, der gælder såvel kommunalplaner, lokalplaner og konkrete projekter. Disse regler vil efter min vurdering delvist være til hinder for områdets bebyggelse, herunder også de nuværende projektplaner. Det vil imidlertid bero på konkrete vurderinger for hver enkelt plan eller hvert enkelt projekt. Samtidigt vil det kræve en vedvarende og stor indsats fra bekymrede borgere, hver gang, der kommer en revideret eller ny plan eller projekt. Habitatbeskyttelsen vil da bero på engagerede borgere, der gang på gang må rejse midler til brug af klageadgange og eventuelt retssager for at afværge hver enkelt nye plan eller projekt. Et område som Amager Fælled vil vedvarende generere nye byggeideer. Det er netop den situation der EU-retligt ønskes håndteret ved nationalt forpligtende udpegninger. De nationale udpegninger sikrer netop i Danmark, at områder med naturligt gunstige forhold for de beskyttede arter, herunder stor vandsalamander, opretholdes med forpligtende virkning for kommunerne.

Tilsvarende gælder i forhold til fuglene, hvor fuglebeskyttelsesdirektivet ligeledes indeholder krav om at beskytte, opretholde eller genskabe tilstrækkeligt forskelligartede og vidtstrakte levesteder for direktivets beskyttede fuglearter ved oprettelse af beskyttede områder, jf. fuglebeskyttelsesdirektivets art 3, stk. 2, litra a.

Miljøministeren er nødt til at forholde sig til de fælleskabsretlige forpligtelser og kan ikke bare se passivt til, mens et område, der opfylder alle kriterier for udpegning som Natura 2000-område, både med hensyn til naturtyper, en prioriteret art og fugle, er i risiko for ødelæggelse af en developers byggeplaner. EF-domstolen har slået fast, at udpegning skal ske ud fra videnskabelige kriterier, jf. MAD 2000 17 EFD, MAD 1999 905 EFD og MAD 2000 498 EFD. Beskyttelsesbehovet skal vægtes over økonomiske og planmæssige hensyn, jf. formålet med såvel fuglebeskyttelses- og habitatdirektivet.

Miljømålslovens § 36, stk. 1 og stk. 2 pligt til udpegning omfatter netop særlige tilfælde, f.eks. hvor der fremkommer nye oplysninger om hidtil ukendte forekomster af arter eller naturtyper, der kan begrunde en udpegning, jf. MAD 2006 66 EFD.

Områdets beskyttelse som habitatområde indtræder efter habitatdirektivets artikel 4, stk. 5, først når lokaliteten er oprettet på listen over Natura 2000-områder.

Vi er klar over, at der først skal iværksættes en bilateral samrådsprocedure mellem Danmark og Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber med henblik på overvejelser om området skal udpeges som internationalt naturbeskyttelsesområde. Derfor gøres opmærksom på at miljømålslovens § 36, stk. 3, pålægger ministeren, at træffer passende foranstaltninger for at

undgå forringelse af de prioriterede naturtyper fersk eng, mose og kær og overdrev, og levestedet for den prioriterede art stor vandsalamander, samt forstyrrelser af den prioriterede art, hvis disse forstyrrelser har betydelige konsekvenser for den prioriterede naturtype eller art, mens forhandlingerne pågår.

Ministeren kan herunder bestemme, at regionsråd, kommunalbestyrelser og andre statslige myndigheder ved deres administration af lovgivningen er forpligtet til at beskytte området. Foranstaltningerne gælder, indtil der er truffet beslutning om og eventuelt foretaget en udpegning af området.

Forpligtelsen til at udpege fuglebeskyttelsesområder påhviler medlemslandene umiddelbart, idet beskyttelsen indtræder, så snart et område identificeres som »bedst egnet« i lyset af beskyttelsesbehovet, jf. MAD 2007.1808 EFD. Beskyttelsen følger dermed fuglenes egen færden og vedvarende brug af et område (dynamisk udpegning). Området skal derfor allerede beskyttes, som om det var udpeget, jf. bl.a. MAD 2007 1843 EFD. Amager Fælled er med andre ord allerede omfattet af den krævede Natura 2000-beskyttelse, men beskyttelsen bør uagtet formaliseres.

På det grundlag anmodes Miljøministeren om snarest muligt at forholde sig til områdets udpegning, jf. miljømålslovens § 36 stk. 1 og stk. 2.

Enhver henvendelse vedr. udpegning af Amager Fælled som Natura 2000-område skal fremover ske til Lysholt Faber ApS, lf@lysholtfaber.dk, der forestår orienteringen af foreningen Amager Fælleds Venner.

Med venlig hilsen

Louise Faber
Ph.d.(-jur.)

og

Marie Hagstrup
Biolog og naturfaglig rådgiver